

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

Oppimisen ohjaamisesta yliopistossa

Sanna Vehviläinen

Kaikki ohjaavat -webinaari 16.3.2022

Alkuvirittelyjä

<https://sites.uef.fi/kaikkiohjaavat/>

Kaikki ohjaavat - mitä tehdään?

Kirkastetaan (keskustellaan, kuvataan, kiteytetään) mitä ohjaus tarkoittaa yliopistoyhteisön eri toimijaryhmien työnä ja heidän välisenään yhteistyönä

Tarjotaan resursseja ja tukea osastoille/laitoksille siihen ohjauksen kehittämiskohteeseen, jonka he katsovat tärkeimmäksi

Lisäksi yksiköt voivat **hakea kehittämisrahaa**, jossa toteutetaan kehittämisprojekti Kaikki ohjaa -hankkeen tuella, kaksi "casea" syksyllä 2022

Tänään:

13.00-13:30 Alustus:

Virittelyä: Oppimisen ohjaaminen yliopistokonteksteissa – ydinelementtejä

opinto- ja uraohjauksen professori Sanna Vehviläinen

(pikkutauko)

13:35-14:15 Alustus + keskustelu:

Omaopettajamallin sovellus UEF Humanistisessa osastossa

yliopistonlehtori Minna Ruokonen

(pikkutauko)

14:20-14:55 Alustus + keskustelu:

UEF Psykologian ”gradu vuosi”-käytäntö opinnäytteen ohjauksen sovelluksena,

yliopistonlehtori Maija Korhonen

14.55-15:00 Loppusanat

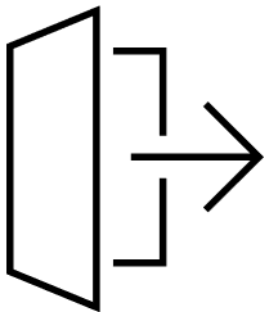
- Alustukset tallennetaan ja löytyvät täältä <https://sites.uef.fi/kaikkiohjaavat/webinaarit/>

Laaja-alainen ohjauksen malli

Ohjaus on institutionaalista yhteistoimintaa, jossa edistetään ohjattavalle merkityksellisiä prosesseja siten, että ohjattavan tai ohjattavien **toimijuus** vahvistuu.

Prosessit ovat oppimis-, kasvu- työ- ja elämänsuunnitteluprosesseja.

Toimijuus on yhtä aikaa **yksilöllistä ja yhteiskunnallista**: miten ohjattava muovaa omaa elämäänsä ja toimintaansa, miten ohjattava on osallinen yhteisestä, ja miten sosiaaliset rakenteet vaikuttavat ohjattavaan.

Vehviläinen 2014; Vehviläinen & Souto 2020)

Ideoiden virittämiseksi

- 3 yliopistopedagogista näkökulmaa joiden avulla voi suuntia yhteistä pedagogiikkaa
 - *”miten opitaan laadukkaasti”*
 - *”miten opitaan tulevaisuuden asiantuntijoiksi”*
 - *”miten kasvetaan rakentamaan maailmaa”*

1 Linjakkuus yliopistopedagogisena kriteerinä

- *Constructive alignment* – linjakkuuden ajatus sekä oppijan konstruoivan työskentelyn tukeminen (Biggs)
- Oppimistoiminnan kaikki osatekijät – tavoitteet, opetusmenetelmät, arviointimenetelmät ja -kriteerit
 - Suuntaavat sellaiseen toimintaan joka edistää nk. syväsuuntautunutta oppimista
 - Ovat keskenään johdonmukaisia ja vaikuttavat samansuuntaisesti
- Syväsuuntautunut oppiminen (Marton)
 - Ymmärtämiseen suuntautunutta: pyrkii tavoittamaan opittavan asian sisäisen rakenteen tai ydinidean, kytkökset, jos mahdollista "tuotantoehdot"
 - Rakentuu konstruoivien (ts. tiedon luomista jäljittelevien) työskentelytapojen kautta
 - Auttaa etsimään henkilökohtaisia kytköksiä (vrt. motivaatio "taitolajina")
 - Tuottaa parempia ja kestävämpiä oppimistuloksia kuin pintasuuntautunut -> tuottaa laadukkaita ja monipuolisia merkitysrakenteita
 - Edistää asiantuntijuuden kehittymistä

Ns. konstruktivistinen oppimisnäkemys

- Ollaan kiinnostuneita tietoisesti tukemaan oppimiseen tähtäävää oppijan työskentelyä ja prosessointia
- Konstruoinnilla tarkoitetaan kohteen tai sisällön prosessointia, tutkimista; uusien merkitysten muokkaamista ja kytkemistä aiempiin merkitysrakenteisiin
- Vaikutetaan oppijan toimintaan niin, että hän saisi mahdollisimman paljon harjoitella ja harjoittaa syväsuuntautuneeseen oppimiseen johtavia "autenttisia" toimintoja

- **Linjakkuudella** tarkoitetaan sitä, että oppimistoiminta sekä arviointi ovat mahdollisimman autenttisia
 - *"jos tarkoitus on oppia sitomaan kengännauhat, opetusmetodina on harjoitella kengännauhojen sitomista ja arviointitapana katsoa miten hyvin oppilas sitoo kengännauhat"*
- Lisäksi tärkeätä on, että arviointitapa ei sodi tavoitteita ja opetusta vastaan vaan "pelaa samaan maaliin"
 - Opiskelussa eteneminen on riippuvaista arvioinnista – arviointitapa suuntaa oppijan toimintaa
- Periaate on hyvä, mutta siinä on myös ongelmia:
 - ei ole läheskään aina selvää, mikä on jonkun tiedon tai taidon "aidoin" käyttöyhteys tai sovellus
 - Tiedon synty-yhteys: mihin tieteelliseen keskusteluun se on syntynyt
 - Tiedon käyttöyhteys: millaisten ongelmien yhteydessä tietoa voi soveltaa
 - Lisäksi oppimistilanteet ovat jatkumo – ne rakentavat osaamista ja ymmärrystä vähitellen

Lopputulema

- Oppimisen ohjaamisen kannalta keskeistä on näkemys siitä, millaista tietoa, taitoa ja ymmärrystä oppimistoiminnalla tavoitellaan
- Oppimista rakentaa se, millaiseen toimintaa opiskelija aktiivisesti ja panostaen osallistuu, mitä hän suuntautuneesti tekee, mitä hän toistaa ja harjoittaa ja mistä hän kantaa vastuuta
- Lisäksi keskeisestä on, miten hän toimintansa merkityksellistää eli mitä hän siitä ymmärtää ja kuinka hän sen kokee

2 Integratiivinen pedagogiikka (Tynjälä)

- Pedagoginen malli siitä, miten opetuksessa voidaan huolehtia asiantuntijuuden (edellytysten) rakentumisesta
 - taustalla erit. työssäoppimisen ja työelämäorientaation tutkimusta
- Miten opetuksessa voi tulla esille ja integroitua:
 - teoreettinen (käsitteellinen, deklaratiiivinen) tieto
 - kokemustieto (proseduraalinen, henkilökohtainen) tieto
 - sosiokulttuurinen (yhteisöllinen, kulttuurinen, epävirallinen) tieto
 - itsesäätelytieto ja -taito (metakognitiivinen, tunteita koskeva)
- "aidot" t. kompleksiset ongelmat jossain aidossa asiayhteydessä
- Mahdollisuus ratkoa ongelmia yhdessä toisten kanssa
- Osallistuminen eril. toimintaympäristöihin monipuolisesti ja mahdollisuus hyödyntää ko. "aidossa" kontekstissa tarpeellisia työtapoja, välineitä, käsitteitä
- Mahdollisuus ajoittain henkilökohtaiseen reflektioon ja oman polun ja oman toiminnan tarkasteluun ja arviointiin

<https://sites.uef.fi/flippaus/taydentava-nakokulma/integratiivinen-pedagogiikka/>

3 Osallisuus ja yhteisöllisyys pedagogiikan ulottuvuutena

- Monet oppimisenäkemykset irtoavat konstruktivistisen oppimisenäkemyksen yksilöfokuksesta -> esim sosiokonstruktivistinen, sosiokulttuurinen, kulttuurihistoriallinen toiminnanteoreettinen
- Oppimisen perusilmiöt sijaitsevat sosiaalisen alueella – oppiminen on kuulumisen, osallistumisen ja yhteistoiminnan funktio; oppiminen on ihmisyhteisöjen tapa säilyä ja muuntua
- Oppiminen on yhteiseen tiedonrakenteluun ja tiedeyhteisön toimintaan osallistumista ja oman identiteetin muovaamista ja muuntelua yhteisön piirissä osallisuuden kautta
- Pedagogiikka (kasvatus) voidaan nähdä ihmisyhteisöjen toimintana jossa suuntaudutaan osaamisen ohella keskeisten arvojen välittämiseen ja hyvään yhteiselämään (globaalissa) yhteisössä
- Tällöin pedagogiikka ei ole vain yksilöiden ”ylösrakentamista” vaan yhdessä olon muoto jolla on itseisarvoa
- Opettajan ohjaustyön kohteena oppimisen ja kasvun prosessit yhteisöissä

Ohjaajan tarttumapintoja oppimisen ohjaamiseen

- **Mikä prosessi** opinnäyteprosessi on? Mitä osaamista sillä tavoitellaan, minkä osaamisen näyte se on?
- Mikä on **ohjaajan oma sitoumus**, mitä asia/kohde/toiminta hänelle merkitsee ja mitä arvoa ja päämäärää se kantaa
- **”Tukitelineet”**
 - Ohje
 - Malli
 - Helpotettu tai ositettu tehtävä
 - Yhdessä tehty tehtävä
- **Palautteen** monipuolistaminen
- Tiedeyhteisön **tiedonluomisen prosessit** auki purettuina (ei mekaanisina sääntöinä)
 - Miten tutkijat työskentelevät ja järkeilevät (cognitive apprenticeship)
- **Kirjoittamisen** haasteiden mukaan ottaminen työskentelyprosessiin
- Oppijan ja ohjaajan **tavoitteisiin ja intresseihin** palaaminen ja niistä keskusteleminen (jonkun kanssa)

- Mikä sinua askarruttaa oppimisen ohjaamisessa?

